

Nieuwsbrief Living Lab Schouwen-Duiveland

Beste lezer,

De lange droge periode dit voorjaar heeft opnieuw laten zien hoe belangrijk het is om zoet water tot je beschikking te hebben. De koude en natte maanden ervoor mochten niet baten. Met een flinke wind werd het land kurkdroog en kwam het ontkiemen van gewassen in gevaar. Ook de waarschuwingen voor natuurbranden gingen al snel de deur uit.

Op Schouwen-Duiveland zijn we al jaren aan de slag met de vraag hoe een toekomstbestendig landelijk gebied er op ons eiland uitziet en wat we daarvoor nodig hebben. Dat doen we samen met de agrariërs. Juist het samenwerken en samendoen met de agrariërs is zo essentieel. Waar op landelijk niveau het al moeilijk is om met elkaar in gesprek te blijven, hebben we hier een inhoudelijke, goede en vruchtbare samenwerking opgezet.

Met elkaar zoeken we antwoorden op verdroging en verzilting van landbouw- en natuurgronden en het tekort aan zoet water. Dat vraagt om grove ingrepen in het watersysteem, zodat we water beter vast kunnen houden, zonder dat er wateroverlast ontstaat. Ook zoeken we nieuwe manieren voor voedselproductie in de grote wateren van de Oosterschelde en de Grevelingen.

In deze nieuwsbrief laten we zien waar we nu staan en delen we resultaten van verschillende projecten. Aan bod komt: waaraan agrariërs binnen de bodem- en watercoaching werken, wat we leren van de fieldlabs zoet water, hoe een fruitteler met hulp van een innovatievoucher aan de slag gaat met zoetwaterplannen en welke ervaringen zijn opgedaan met het onderzoek naar de combinatieteelt van zeewier en hangcultuurmosselen. Lees ook over een onderzoek naar wie juridisch gezien verantwoordelijk is voor de zoetwatervoorziening in de ondergrond en over interessante inzichten over wat een living lab nu eigenlijk is en wat maakt dat het werkt.

Blijf ons volgen voor het actuele nieuws, updates, aankondigingen en interviews. Op de website en onze LinkedIn-pagina worden regelmatig nieuwe berichten geplaatst. Nieuwe collega's of geïnteresseerden in het netwerk? Via de website kunnen zij zich aanmelden voor de nieuwsbrief.

Ik wens u allen veel leesplezier en een hele fijne zomer!

Paula Schot,

wethouder Landbouw, Visserij en Water, Gemeente Schouwen-Duiveland

Waterkringloop-systeem bij een fruitteler

Op fruitteeltbedrijf De Fruitgaard bestaat de wens zo zuinig en efficiënt mogelijk met zoet water om te gaan. De bestaande bron levert voor de perenteelt niet voldoende zoet water in de perioden dat dit nodig is. Voor het bedrijf van Michiel van der Maas in Burg-Haamstede kwam de voucherregeling als geroepen. Het was dé gelegenheid de zoetwaterplannen op te stellen en een aanvraag in te dienen. [Lees verder](#)

Is de agrariër op zichzelf aangewezen?

Een juridische analyse

Wie is verantwoordelijk voor de zoetwatervoorziening in de ondergrond? En wie is eigenaar van zoet water dat in de ondergrond wordt geïnfiltreerd? Naar deze vragen heeft Anouk Jacobse, student HBO-Rechten aan de Juridische Hogeschool Avans & Fontys, vanuit juridisch perspectief onderzoek gedaan. [Lees verder](#)

Living labs: waarom werkt het?

Een 'living lab' is een hippe en populaire vorm. Maar wat is het nu eigenlijk en wat maakt dat het werkt? Hiernaar wordt onderzoek gedaan in het SPRONG-programma 'water als verbinding'; een kennisprogramma waarin verschillende hogescholen, o.a. HZ University of Applied Sciences en Hogeschool van Hall Larenstein samenwerken en focussen op water living labs, waaronder het Living Lab Schouwen-Duiveland. [Lees verder](#)

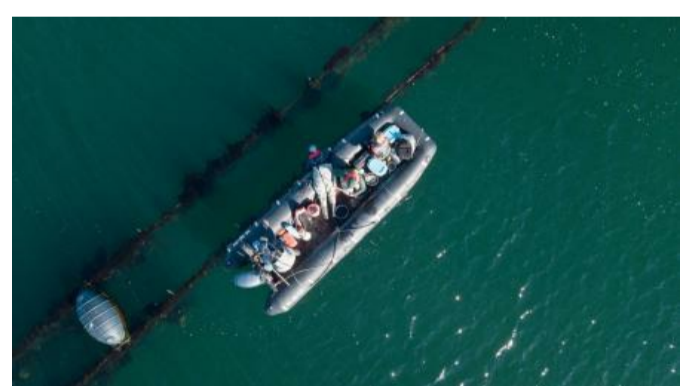
Leren van de fieldlabs Zoet Water

Het huidige watersysteem van Schouwen-Duiveland is ingericht op het beperken van wateroverlast en het snel afvoeren van overtollig regenwater. Nu we steeds vaker te maken krijgen met lange perioden van droogte en meer extreme regenbuien is het nodig om het watersysteem zo in te richten dat het zoete water langer wordt vastgehouden, zonder dat het risico op wateroverlast toeneemt. Binnen het project fieldlab zoet water wordt voor drie gebieden onderzocht hoe het watersysteem van de toekomst eruit kan zien. [Lees verder](#)

Zorgen voor een zo gezond mogelijke bodem

Vanuit de bodem- en watercoaching en BodemUP stimuleren we agrariërs om bewust met de bodem om te gaan en goed na te denken over welke handelingen er worden uitgevoerd. Alles met de reden om de bodem zo optimaal en gezond mogelijk te houden, voor de toekomst en eventuele volgende generaties. [Lees verder](#)

Driejarig project ZEEMOS nadert afronding

Thomas Swart studeert Aquatische Ecotechnologie aan de HZ University of Applied Sciences en is voor zijn afstudeeronderzoek op de Mattenhaven in de Oosterschelde en op de proeflocatie in het Veerse Meer aan de slag voor project ZEEMOS van het Living Lab Schouwen-Duiveland. [Lees verder](#)

Hebt u een vraag en wilt u contact met ons opnemen? Dat kan via [e-mail](#) of neem contact op met de gemeentelijk projectleider Kitty Henderson (0111) 452 259. Meer lezen over wat we al hebben bereikt? Kijk op de [website](#) of op onze [LinkedIn](#)

Deze e-mail is verstuurd aan [{{email}}](#).

Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#).

U kunt ook uw [gegevens](#) inzien en [wijzigen](#).

Voor een goede ontvangst voegt u livinglab@schouwen-duiveland.nl toe aan uw adresboek.